

ภาคผนวก ค

คำพิพากษาศาลฎีกาคดีเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ พ.ศ.2476 จนถึง
ก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

1. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 882/2480

เจ้าพนักงานพิมพ์บัตรสำหรับลงคะแนนผิดไป ถ้าการผิดนั้นไม่เป็นเหตุทำให้ผลของการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงแล้ว ศาลฎีกาไม่สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่กรณีที่ร้องคัดค้านการเลือกตั้งตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ศาลฎีกาจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามศาลชั้นต้น ฎีกาอุทธรณ์ ปัญหากฎหมาย ปัญหาว่าการเลือกตั้งจะเป็นไปโดยชอบหรือมิชอบด้วย กฎหมายหรือไม่นั้น เป็นปัญหา ข้อกฎหมาย ดุลยพินิจ

2. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 897/2480

การกระทำอันจะเป็นเหตุให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบตาม ม. 51 นั้นไม่จำกัดว่า จะต้องเป็นการกระทำของเจ้าพนักงานหรือกรรมการเท่านั้นจะเป็นการกระทำของบุคคลใด ๆ ก็ได้

3. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 898/2480

การกระทำอันจะเป็นเหตุให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบตาม ม.51 นั้น ไม่จำกัดว่า จะต้องเป็นการกระทำของเจ้าพนักงานหรือกรรมการเท่านั้น จะเป็นการกระทำของบุคคลอื่นใดก็ได้ ประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง ม. 18 ให้คำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งในหน่วยใดศาลไม่จำเป็นต้องยกคำร้องเสียทีเดียว เพราะกรณีเข้าประมวลวิธีพิจารณาแพ่ง ม. 18 ศาลควรให้แก้ไขเพิ่มเติมเสียใหม่ให้ถูกต้องคำสั่งยื่นสำนวน

4. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1059/2480

ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งต่อศาลจังหวัด ซึ่ง เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ ในการวินิจฉัยคำร้องจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลจังหวัดได้วินิจฉัยมาแล้วจากพะยานหลักฐานในฟ้องสำนวน ค่าธรรมเนียมและค่าทนาย

5. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1088/2480

ผู้ร้อง ๆ คัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรโดยกล่าวว่ามีผู้ลงบัตรปลอมให้แก่ผู้ได้รับเลือกตั้ง เมื่อผู้ร้องขอให้เปิดหีบบัตรลงคะแนนเพื่อตรวจบัตรปลอมตามข้ออ้าง ศาลไม่ควรให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจหีบเดียวคำสั่งพร้อมสำนวน

ประมวลวิธีพิจารณาอาญา ม. 57 ในคดีร้องคัดค้านการเลือกตั้งข้าหลวงประจำจังหวัด ซึ่งเป็นประธานกรรมการในการเลือกตั้งประจำเขตต์นั้นและผู้ที่ได้รับเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องเข้ามาเป็นคู่ความได้

6.คำพิพากษาฎีกาที่ 1103/2480

ค่าธรรมเนียม จำหน่ายคดี ผู้จัดคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร แต่ไม่เสียค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วนตามกฎหมายศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบ

7.คำพิพากษาฎีกาที่ 1117/2480

ค่าธรรมเนียม

ถอนฟ้อง

จำหน่ายคดี

ร้องคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรแต่เสียค่าธรรมเนียมมาไม่ครบถ้วนศาลมีคำสั่งให้เรียกค่าธรรมเนียมให้ครบก็ไม่ยอมเสีย

8.คำพิพากษาฎีกาที่ 1161/2480

ผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร แต่ไม่เสียค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วนตามกฎหมายศาลจะพิจารณาและสั่งในข้อใด ๆ ก็ได้ต้องจำหน่ายคดีออกจากสารบบผู้ที่โต้แย้งคัดค้านเข้ามาในคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งโดยไม่ปรากฏว่าได้ถูกกล่าวหาตามคำร้องคัดค้านแต่ประการใด แม้ศาลจะยกคำร้องคัดค้านเสียก็ตาม ผู้ร้องก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมแทนผู้โต้แย้งคัดค้านดังกล่าวข้างต้น

9.คำพิพากษาฎีกาที่ 1217/2480

คณะกรรมการตรวจคะแนนเสียงเลือกตั้งกระทำการนับบัตรดีเป็นบัตรเสีย แต่บัตรที่มีลักษณะดังนี้มีอยู่ไม่มาก หากจะเอาไปเพิ่มคะแนนให้ผู้ร้องก็ยังไม่เท่าถึงจำนวนคะแนนของผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง ดังนี้ ยังมีเหตุพอที่จะสั่งให้เพิกถอนการเลือกตั้งในบัตรก็ดี บัตรซึ่งมีเครื่องหมายอยู่ในบัตรเกินกว่า 1 เครื่องหมายก็ดี บัตรซึ่งปิดเครื่องหมายไว้นอกบัตรก็ดีบัตรซึ่งปิดเครื่องหมายไว้นอกบัตรก็ดีบัตรซึ่งมีเครื่องหมายหลุดอยู่ในบัตรก็ดี บัตรซึ่งใส่เครื่องหมายเบ็ดเตล็ด พิสดารต่าง ๆ อันมิได้ปฏิบัติในการลงเครื่องหมายตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทยก็ดีถือว่าเป็นบัตรซึ่งไม่ได้ลงเครื่องหมายต้องนับว่าเป็นบัตรเสียทั้งสิ้น ค่าธรรมเนียม

10.คำพิพากษาฎีกาที่ 1260/2480

ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้ทรัพย์สิน++และให้คำมั่นว่าจะให้ทรัพย์สินแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีฐานะเป็นผู้ใหญ่บ้าน+++เป็นนักเลงบ้างถึงแม้ว่าในหน่วยนั้น ๆ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจะได้คะแนน+++ว่าผู้อื่นก็ตามก็ถือได้ว่ากรกระทำของผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นการไม่ชอบ สมควรให้มีการเลือกตั้งใหม่

11. คำพิพากษาฎีกาที่ 1332/2480

คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรย่อมมีลักษณะเช่นเดียวกับคำฟ้อง ธรรมดาจึงตกอยู่ในบังคับ ม. 172 วรรค 2 แห่งประมวล วิธีพิจารณาคความแพ่ง ร้องคัดค้านว่าผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรให้สินบนและสัญญาจะให้สินบนแก่ผู้มีสิทธิออกเสียง แต่มิได้กล่าวหาว่าให้และจะให้แก่ผู้ใดตั้งนี้ต้องถือว่าเป็นการเคลือบคลุม แต่ผู้ร้องอาจขอแก้หรือเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ได้ในเบื้องต้น

12. คำพิพากษาฎีกาที่ 1333/2480

พฤติการณ์ที่ถือว่ายังไม่เป็นการสมควรให้เพิกถอนการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร คำธรรมเนียม

13. คำพิพากษาฎีกาที่ 60/2481

หน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่งบัตรเลือกตั้งไม่พอจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงฯ ในหน่วยนั้นมี 185 คน ผู้ได้รับเลือกตั้งได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 5000 เศษ ผู้ร้องคัดค้านได้ 2000 เศษ เมื่อการบกพร่องเกิดขึ้นเพียงหน่วยเดียวเท่านั้นยังไม่เป็นเหตุอันสมควรให้มีการเลือกตั้งใหม่

14. คำพิพากษาฎีกาที่ 102/2481

บัตรลงคะแนนเลข 9 แต่มีจุด 8 จุดได้ถูกจ่ายแจกให้แก่ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง แต่บัตรเหล่านี้มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอจะทำให้ผลของการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปทั้งไม่ปรากฏว่าเกิดขึ้นด้วยความทุจริตตั้งนี้ ยังเรียกไม่ได้ว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบสมควรให้มีการเลือกตั้งใหม่

15. คำพิพากษาฎีกาที่ 145/2481

ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเจ้าพนักงานผู้กระทำการบกพร่องเกินเลยไปบ้างเช่นปล่อยให้มีการโฆษณาในปริมาณ 30 เมตรในสถานที่เลือกตั้งและถ้าไปนับคะแนนเสียงเสียเองบ้าง ซึ่งมิใช่เป็นข้อสาระสำคัญที่จะให้คะแนนเสียงของผู้ได้รับเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปดังนี้ ก็ไม่มีเหตุสมควรที่จะเพิกถอนการเลือกตั้งครั้งนั้น

การที่เจ้าพนักงานนำรูปผู้สมัครรับเลือกตั้งไปปิดล่าช้าเพราะความจำเป็นในทางคมนาคมนั้น ไม่เป็นเหตุถึงกับทำให้การเลือกตั้งเสียไป

16. คำพิพากษาฎีกาที่ 155/2481

ทำการโฆษณาการเลือกตั้งภายในปริมาณสามสิบเมตรแห่งที่ทำการเลือกตั้ง หากมิใช่ในเวลาวันทำการเลือกตั้งแล้ว ก็ไม่มีความผิด

17. คำพิพากษาฎีกาที่ 156/2481

ทำการโฆษณาภายในปริมาณทลสามสิบเมตรแห่งสถานที่เลือกตั้ง แต่ก่อนวันเลือกตั้งไม่มีผิด

18.คำพิพากษาฎีกาที่ 1088/2481

ในการวินิจฉัยคดีร้องคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ศาลฎีกาจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในท้องสำนวน ประมวลวิธีพิจารณาแพ่ง ม. 161, 171, 172 ลักษณะที่ไม่เรียกว่าเป็นคำร้องเคลือบคลุมค่าธรรมเนียม

19.คำพิพากษาฎีกาที่ 42/2482

คำคู่ความที่ส่งศาลโดยทางไปรษณีย์นั้นศาลไม่รับพิจารณา เมื่อผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งขาดนัดพิจารณา และเมื่อผู้ถูกคัดค้านไม่ติดใจดำเนินคดีต่อไป ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความ

20.คำพิพากษาฎีกาที่ 70/2482

การวินิจฉัยคดีร้องขอเพิกถอนการเลือกตั้ง ศาลฎีกาจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในท้องสำนวน

21.คำพิพากษาฎีกาที่ 109/2482

โจทก์ฟ้องว่าจำเลย ทำผิด พ.ร.บ การเลือกตั้งและให้รับของกลาง เมื่อพิจารณาไม่ได้ความว่าบัตรของกลางนั้นมีไว้ในกรกระทำผิดแล้วก็ไม่ควรรับ

22.คำพิพากษาฎีกาที่ 303/2482

การวินิจฉัยคดีคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรศาลฎีกาต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน

23.คำพิพากษาฎีกาที่ 316/2482

ทางราชการประกาศผลของการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤศจิกายน ผู้ร้องยื่นคำร้องคัดค้านในวันที่ 13 ธันวาคมดังนี้ คำร้องคัดค้านฉบับนี้ไม่เกินกำหนด + วันตามกฎหมาย, คดีคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ศาลฎีกาต้องฟังข้อเท็จจริงตามศาลชั้นต้น

24.คำพิพากษาฎีกาที่ 431/2482

ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรให้คำมั่นและเลี้ยงสุราอาหารแก่ราษฎรในหน่วยเลือกตั้ง 2 แห่ง แต่ถึงแม้ว่าจะเอาคะแนนการเลือกตั้งของผู้ได้รับเลือกตั้งในหน่วย 2 แห่งนี้ไปเพิ่มให้แก่ผู้ได้เป็นที่ 2 ก็ตาม คะแนนของผู้ได้รับเลือกตั้งก็ยิ่งมากกว่าอยู่อีก ดังนี้ เมื่อการกระทำนั้นมิได้มุ่งเจาะจงบุคคลสำคัญอันจะก่อให้เกิดอิทธิพลแก่ทั่วทั้งเขตเลือกตั้งแล้ว ก็ยังไม่สมควรเพิกถอนการเลือกตั้งการที่ผู้ได้รับเลือกตั้งกระทำผิด พ.ร.บ.เลือกตั้งนั้นเป็นคนละเรื่องกับการใช้ดุลย

พินิจในทางแพ่งเพื่อเพิกถอนการเลือกตั้งศาลไม่จำเป็นต้องสั่งให้เลือกตั้งใหม่เสมอไป, อ้างฎีกาที่ 897/2480 ค่าธรรมเนียม

25. คำพิพากษาฎีกาที่ 1131/2482

ข้อกฎหมายที่ไม่ได้ยกขึ้นโต้เถียงแต่ศาลชั้นต้น ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ตามประมวลวิธีพิจารณาอาญา ม.195,255, การพิจารณาคดีอาญาจะยกเอาข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาคดีส่วนแพ่งมาเป็นหลักสำคัญลงโทษจำเลยในคดีส่วนอาญาหาได้ไม่ในกรณีที่ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนและให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยจำต้องรับฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นฟังมาตามพ.ร.บ.เลือกตั้ง แก้ไข 2479 มาตรา 52 นั้น เมื่อศาลฎีกาจะพิจารณาคดีส่วนอาญาสำหรับกรณีเรื่องนี้ก็ไม่มีกฎหมายใดผูกพันศาลฎีกาให้จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่เคยจำต้องฟังมาแล้วในคดีเพิกถอนการเลือกตั้ง

26. คำพิพากษาฎีกาที่ 1534/2482

คดีนี้สั่งให้เลือกตั้งใหม่กรณีที่ไม่เป็นคำร้องเคลือบคลุม กรรมการตรวจคะแนนเสียงแย่งกันขานบัตรเป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวงข้อ 25 ราษฎรเข้าไปปิดบัตรในคูหาเดียวกันขณะเดียวกันตั้ง 2-3 คน เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ข้อ 18 กรรมการและผู้อื่นไปแนะนำให้ผู้ลงคะแนนปิดบัตรให้แก่ผู้สมัครคนหนึ่งในที่เลือกตั้งเป็นการไม่ชอบ

27. คำพิพากษาฎีกาที่ 467/2488

การคัดค้านบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ต้องคัดค้านเสียก่อนการเลือกตั้ง จะมาคัดค้านเมื่อเสร็จการเลือกตั้งแล้วไม่ได้ บัญชีที่กรรมการถือไม่ตรงกับบัญชีที่ปิดประกาศ และไม่ปรากฏว่าทำให้ผลของการเลือกตั้งแปรปรวน ย่อมไม่ยอมเป็นเหตุที่ควรให้มีการเลือกตั้งใหม่ เพียงแต่มอบบัตรให้ผู้ลงคะแนนคนหนึ่งไปโดยมีหมายเลขผู้สมัครรับเลือกเกินไป ไม่เป็นเหตุอันควรให้เลือกตั้งใหม่

28. คำพิพากษาฎีกาที่ 55/2489

ในเรื่องร้องคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเมื่อผู้ร้องถอนคำร้อง ศาลฎีกาเป็นผู้สั่งอนุญาตผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งร้องขอถอนคำร้อง ศาลคืนคำคำสั่งให้ผู้ร้อง

29. คำพิพากษาฎีกาที่ 92/2489

การขอเพิ่มเติมฟ้องหรือข้อคัดค้านนั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับฟ้องเดิม หรือข้อคัดค้านเดิม จะขอเพิ่มเติมขึ้นใหม่ไม่ได้ คำร้องขอเพิ่มเติมฟ้องเป็นเรื่องเกี่ยวแก่หน่วยเลือกตั้งอื่น ไม่เกี่ยวกับหน่วยเลือกตั้งซึ่งกล่าวในฟ้องดังนี้ ศาลไม่ยอมให้แก้ไขเพิ่มเติม ความเห็นที่ศาลชั้นต้นทำส่งศาลสูงไม่ถือว่าคำสั่งหรือคำบังคับ และไม่ต้องอ่านให้คู่ความฟังเมื่อร้องคัดค้านว่า หน่วยลงคะแนนมิได้มี

การลงคะแนนถ้าศาลเห็นว่า คะแนนในหน่วยนั้น ไม่สามารถทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นได้
คะแนนสูงกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนที่ถูกคัดค้านดังนี้ ศาลไม่สั่งให้การเลือกตั้งใหม่

30. คำพิพากษาฎีกาที่ 127/2489

นายกเทศมนตรีไม่ต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
ลงชื่อและตำแหน่งนายกเทศมนตรีลงไปด้วยนั้น ไม่ผิดพ.ร.บ.เลือกตั้ง ยื่นคำร้องคัดค้านว่า บัญชีผู้
มีสิทธิออกเสียงเกินจำนวนตัวจริงนั้น ถือว่าเป็นคำกล่าวหาเลื่อนลอยเคลือบคลุม ไม่ควรรับ
พิจารณา

31. คำพิพากษาฎีกาที่ 249/2489

คดีคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ผู้คัดค้านไม่ไปศาลในวันนัดสืบพยานครั้งแรก แต่
ได้ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีและขอให้ศาลซึ่งตนมีภูมิลำเนาโทรเลขขอเลื่อนและส่งคำร้องไปยังศาล
เจ้าของคดีก่อนวันนัดหนึ่งวันดังนี้ ศาลฎีกาสั่งให้ศาลชั้นต้นสอบสวนแล้วสั่งตามกระบวนการ

32. คำพิพากษาฎีกาที่ 717/2489

คัดค้านการเลือกตั้งโดยกล่าวบางหน่วยปฏิบัติไม่ถูกต้องแต่ไม่ระบุว่าหน่วยไหน ส่วนข้อ
ที่ว่าอ่านบัตรเลือกตั้งโดยวิธีเรียกชื่อแต่ไม่ระบุว่าไม่ถูกต้องอย่างไรข้อที่ว่าวินิจฉัยบัตรดีเป็นบัตร
เสียโดยไม่กล่าวว่ามีบัตรชนิดไหนวินิจฉัยเป็นบัตรเสียดังนี้ ถือว่าเป็นคำร้องกำกวมทุกข้อ เป็นคำร้อง
ไม่ถูกต้องตาม ป.ม.วิแพ่ง ฯ ม.172

33. คำพิพากษาฎีกาที่ 56/2490

การที่จะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทตามกฎหมายนั้นถ้อยคำที่กล่าวจะต้องมุ่ง
เจาะจงตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ กล่าวความว่า คำโฆษณาของพวกและพรรค
ประชาธิปไตยเป็นการหลอกลวงราษฎรให้หลงเชื่อ ดังนี้ แม้โจทก์จะแสดงได้ว่า โจทก์เป็นพรรค
ประชาธิปไตยด้วยคนหนึ่ง ก็ไม่ถือว่าโจทก์เป็นผู้เสียหายในคดีหมิ่นประมาทเพราะถ้อยคำนั้นมีได้
มุ่งหมายถึงโจทก์โดยเฉพาะ ฟ้องรัฐมนตรีหาว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ทางทุจริตและผิด
พ.ร.บ.การเลือกตั้งโดยออกคำสั่งกล่าวถึงการกระทำของคณะประชาธิปไตยบางคนกระทำการไม่
ชอบต่างๆ แต่มีได้เจาะจงตัวผู้ใดนั้น ไม่ถือว่าเป็นการเจาะจงตัวบุคคลหนึ่งบุคคลใดในคณะ
ประชาธิปไตย ฉะนั้นคนหนึ่งคนใดในคณะนั้น จึงไม่ใช่ผู้เสียหายไม่มีอำนาจฟ้อง.

34. คำพิพากษาฎีกาที่ 170/2490

กรณีที่ว่าเจ้าพนักงานไม่ปิดบัตรตัวอย่างและไม่ปิดประกาศบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เป็นการผิด พ.ร.บ. การเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ไปลงคะแนนแล้ว ย่อมถือว่าผู้นั้นไม่ใช่
ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ลงโทษเจ้าพนักงาน

35. คำพิพากษาฎีกาที่ 304/2490

จำเลยแจ้งเท็จต่อกรรมการหน่วยเลือกตั้งว่าชื่อ น. ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กรรมการจ่ายบัตรนั้นให้ไปโดยจำเลยเจตนาทุจริตจะลงเครื่องหมายในบัตรและลงคะแนนเลือกตั้ง นั้น เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งมาตรา 66 และ ก.ม. ลักษณะอาญา มาตรา 60

36. คำพิพากษาฎีกาที่ 446/2490

การร้องคัดค้านการเลือกตั้งเพื่อให้ศาลฎีกาสั่งเลือกตั้งในเขตต์นั้นใหม่ ถ้ามี พ.ร.ฎ ให้มีการเลือกตั้งในเขตต์นั้นแล้ว ศาลไม่ต้องชี้ขาดในประเด็นที่ว่า การเลือกตั้งครั้งก่อนจะเป็นโดยชอบหรือไม่กรณีเช่นนี้ศาลต้องยกคำร้อง

37. คำพิพากษาฎีกาที่ 56/2492

โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินให้โจทก์ เพราะจำเลยผิดสัญญาที่โจทก์จ้างจำเลยไปพูดโฆษณาโดยใช้เครื่องวิทยุกระจายเสียงและเครื่องทำไฟฟ้าของจำเลย จำเลยต่อสู้ว่า โจทก์ทำสัญญาเช่าเครื่องขยายเสียง เครื่องทำไฟฟ้าของจำเลย แล้วผิดสัญญาไม่จัดการนำเครื่องไปเอง ดังนี้ สัญญาระหว่างโจทก์จำเลยจะเป็นสัญญาเช่าหรือสัญญาจ้างทำของ ไม่ใช่ข้อสำคัญ ข้อสำคัญในคดีอยู่ที่ว่า ฝ่ายใดเป็นผู้ผิดสัญญา การที่จำเลยค้านว่า ฟ้องของโจทก์กล่าวว่า โจทก์ว่าจ้างจำเลยให้ไปทำการโฆษณาเพื่อหาเสียงในการเลือกตั้ง แต่แล้วนำสืบเป็นเรื่องเช่าเครื่องขยายเสียงจากจำเลยไปโฆษณาด้วยตนเองเป็นการสืบไม่สมฟ้องนั้น แม้ฟ้องของโจทก์ตอนต้นจะกล่าวมีนัยดังจำเลยว่าก็ดี แต่ฟ้องตอนกล่าวถึงรายละเอียด โจทก์ได้บรรยายถึงรายละเอียดเป็นที่เข้าใจได้แล้วว่า โจทก์จำเลยตกลงกันอย่างไรและจำเลยมิได้หลงข้อต่อสู้แต่อย่างใดดังนี้ ข้อค้านของจำเลยย่อมฟังไม่ขึ้น.

38. คำพิพากษาฎีกาที่ 1413/2492

จำเลยเสพสุราเมาขึ้นไปก่อให้เกิดการวุ่นวายบนที่เลือกตั้งในเวลาหลัง 17.00 น. ซึ่งปิดการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วแต่เป็นเวลาในขณะที่กรรมการตรวจนับคะแนนเสียงอยู่ จำเลยก็ย่อมมีความผิด.

39. คำพิพากษาฎีกาที่ 1085/2495

ไม่มีบทบัญญัติในการเลือกตั้งกล่าวไว้ว่า การลงเครื่องหมายต้องใช้ทำด้วยแบ่งหรือกาบ แล้วปิดเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งลงในบัตรเลือกตั้งให้แน่นสนิทมิให้หลุดเคลื่อนไปได้ มิฉะนั้นให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย ดังนี้เลย ฉะนั้นการที่มีบัตรที่มีเครื่องหมายอยู่ภายในเคลื่อนไหวไปมาได้ โดยไม่มีรอยแบ่งปิด ในหีบบัตรนั้น จึงไม่ทำให้บัตรดังกล่าวเป็นบัตรเสีย

40. คำพิพากษาฎีกาที่ 794/2499

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยคัดค้านการเลือกตั้งและจำเลยเบิกความในศาลตอนหนึ่งว่า "ก่อนวันเลือกตั้ง 2,3 วัน รายอุไรผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งเอนายถวัลย์ปลัดเทศบาลและนายเล็กคนขับรถดั่งเพลิงไปช่วยหาเสียงและกินเลี้ยงที่บ้านนายบุญปลอดและบ้านนายนิ่ม ระหว่างกินเลี้ยงทั้ง 2 ครั้งนี้นายถวัลย์พูดโจมตีจำเลยว่านายครอบครัวเป็นเจ้าถ้อยหมอลความยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมให้ระงับการติดไฟในระหว่างเลือกตั้ง" ซึ่งเป็นเท็จ ขอให้ลงโทษตาม ม.155 ข้อความเพียงเท่าที่เห็นว่าจำเลยมิได้ให้การว่านายถวัลย์ได้พูดส่งเสริมหรือทักท้วงมิให้เลือกหรือไม่ให้เลือกผู้ใดเลยไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งอย่างไร ถึงนายถวัลย์จะได้พูดเช่นนั้นจริงก็ไม่เป็นเหตุและไม่อาจเป็นเหตุให้ศาลเพิกถอนการเลือกตั้งตามสำนวนที่จำเลยร้องนั้นได้ ดังนั้นข้อความที่โจทก์อ้างแม้จำเลยจะเบิกเท็จก็ไม่ใช่ข้อสำคัญในคดีเรื่องนี้ ลงโทษจำเลยฐานเบิกความเท็จตาม ม.155 ไม่ได้.

41. คำพิพากษาฎีกาที่ 573/2500

ข้าราชการประจำซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 2 อยู่ด้วย ในขณะที่สมัครรับเลือกตั้ง ย่อมเป็นบุคคลที่ต้องห้ามตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ฯ ม.21 ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชุมใหญ่ครั้งที่ 3/2500) ในคดีร้องคัดค้านว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรขาดคุณสมบัติ ต้องห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง นั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้นย่อมเป็นผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิร้องคัดค้านเข้ามาเป็นคู่ความในคดีได้.

42. คำพิพากษาฎีกาที่ 843/2500

สมาชิกประเภท 1 ต้องมีจำนวนเท่ากับประเภท 2 เฉพาะในระยะเวลาเริ่มแรกเท่านั้น ไม่ใช่ต้องเท่ากันไปทั้งสิบปี สมาชิกประเภท 2 จะตั้งเพิ่มจากจำนวนเริ่มแรกก็ไม่ได้ลดก็ไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าตามรัฐธรรมนูญ ม.116 ส่วนสมาชิกประเภทที่ 1 ย่อมต้องมีจำนวน เป็นไปตาม ก.ม.เลือกตั้งการร้องคัดค้านการเลือกตั้งนั้นศาลมีอำนาจพิจารณาได้ตาม พ.ร.บ.เลือกตั้ง ม.60, 61 รัฐธรรมนูญ ม.99 113,114 ผู้เลือกตั้งย่อมมีสิทธิร้องคัดค้านการเลือกตั้งได้เพราะเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายทางศาล.

43. คำพิพากษาฎีกาที่ 849/2500

การตีความรัฐธรรมนูญ ม.115 ศาลมีอำนาจตีความได้เพราะไม่ใช่ปัญหาอันอยู่ในวงงานของสภาฯ คำว่า "มิได้เป็นไปโดยชอบ" ตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ฯ ม.60 นั้นจะเป็นด้วยเหตุประการใด ๆ ก็ได้ เช่นมิชอบด้วยข้อเท็จจริง มิชอบด้วยข้อกฎหมายก็นับว่าอยู่ในข่ายของคำว่า การเลือกตั้งหรือได้รับเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยชอบทั้งสิ้น ผู้สมัครเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อ

เห็นว่าการเลือกตั้งหรือได้รับเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยชอบ คำว่า "ในวาระเริ่มแรกภายในระยะเวลา 10 ปีในรัฐธรรมนูญ ม.115 เมื่อพิจารณาประกอบกับ ม.45, 46, 47 แล้วมีความหมายว่าให้มี ส.ส. 2 ประเภทจำนวนเท่ากันในวาระเริ่มแรก หาใช่ว่าต้องมี 2 ประเภทเท่ากันตลอดไปภายในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี ส.ส.ประเภท 2 ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นไว้แล้ว 123 คนในวันใช้บังคับรัฐธรรมนูญนั้น เป็นจำนวนตายตัวไม่มีบัญญัติให้เพิ่มหรือลดลงได้ นอกจากจะลดหรือตั้งซ่อมตาม ม.116 ในเมื่อได้ใช้บังคับรัฐธรรมนูญนี้ไปแล้ว 5 ปี ถ้ามีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดใดได้รับการศึกษาอบรมจบชั้นประถมศึกษา ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในจังหวัดนั้น ก็ให้ ส.ส. ประเภทที่ 2 ออกจากตำแหน่งมีจำนวนเท่าจำนวน ส.ส.ที่มีการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น หรือในระหว่างที่มี ส.ส.ประเภท 2 ตามมาตรานี้ ถ้าตำแหน่ง ส.ส.ประเภท 2 ว่างลงโดยมิใช่การออกตามความดังกล่าวข้างต้น ก็ให้มีการตั้งซ่อมได้เท่าจำนวนตำแหน่งที่ว่าง.

44.คำพิพากษาฎีกาที่ 938/2500

การที่กรรมการเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยเลือกตั้งสั่งงดการส่งคะแนนเสียเฉพาะหน่วยนั้น เพราะบัตรเลขหมายประจำตัวผู้สมัครบางคนหายไป จะให้ฟังว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบหาได้ไม่ เพราะเป็นหน้าที่ของกรรมการที่เกี่ยวข้อง จะต้องใช้ความระมัดระวังมิให้เกิดการบกพร่องดังกล่าว แต่สำหรับหน่วยเลือกตั้งที่ได้มีการลงคะแนนนี้ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมดมีจำนวนเพียง 1,550 คน เท่านั้น ฉะนั้นถึงแม้ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดจะมาใช้สิทธิของตนก็ดี ก็จะไม่มีผลเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งดังที่ได้ประกาศผลไปแล้วเพราะในจำนวนผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือก 5 คนนั้น คนที่อยู่ในอันดับ 5 ได้คะแนนถึง 41,080 คะแนน สูงกว่าผู้ที่อยู่ในอันดับ 6 ถึง 11,568 คะแนน ยังไม่มีเหตุสมควรที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่.

45.คำพิพากษาฎีกาที่ 123/2501

ประกาศพระบรมราชโองการเรื่องการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ 18 ก.ย. 2500 พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2499 ม.7 ประการเรื่องการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ 18 กันยายน 2500 ไม่ใช่เป็นวาระเริ่มแรกขึ้นใหม่แห่งการใช้รัฐธรรมนูญ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 และที่ 2 ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนเท่ากัน (อ้างคำสั่งศาลฎีกา 843 -848/2500)

46.คำพิพากษาฎีกาที่ 177/2501

การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งจังหวัดมหาสารคามเป็นไปโดยมิชอบเพราะหน่วยเลือกตั้งที่ 4 ไม่เปิดการเลือกตั้งให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน แต่ปรากฏว่าหน่วยเลือกตั้งทั้งหมดในจังหวัดนั้นมี

186 หน่วยใน 186หน่วยนี้ 185 หน่วยการเลือกตั้งเป็นไปโดยถูกต้อง แต่มีหน่วยเลือกตั้งอยู่ 1 หน่วยคือหน่วยเลือกตั้งที่ 4 ดังกล่าวข้างต้นไม่เปิดการเลือกตั้งให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน เนื่องจากเจ้าพนักงานผู้ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งรับเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครไปแล้ว ครั้นจนเวลาเปิดการลงคะแนนตรวจดูปรากฏว่า เครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครเลข 6 ถึง 10มีอยู่เพียงแผ่นเดียว เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งได้พยายามพอสมควรแล้วที่จะให้ได้เครื่องหมายดังกล่าวมาเพื่อเปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง แต่ก็ได้มาเมื่อจวนหมดเวลาลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว จึงไม่ยอมเปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งไม่ปรากฏว่าได้มีการทุจริตจริงใจจะไม่เปิดการลงคะแนนเลือกตั้งอย่างใด และฝ่ายผู้ร้องก็มีได้นำสืบแสดงให้เห็นได้ว่า หากมีการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยที่เจ้าพนักงานไม่เปิดการลงคะแนนเลือกตั้งดังกล่าวนั้นแล้ว ผู้ร้องจะได้รับคะแนนนิยมเท่าหรือเหนือกว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งได้โดยพฤติการณ์ทั่ว ๆ ไป ประกอบด้วยเหตุผลที่ปรากฏในคดี ยังไม่มีเหตุอันสมควรที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่

47.คำพิพากษาฎีกาที่ 387/2501

จำเลยที่ 2 มีมารดาเป็นไทยและเกิดในประเทศไทยย่อมมีสัญชาติเป็นไทยแม้จะมีบิดาเป็นคนต่างด้าว และถ้าหากบิดาของจำเลยที่ 2 ได้แปลงชาติเป็นไทยแล้วขณะที่จำเลยที่ 2 สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ไม่ถือว่าจำเลยมีบิดาเป็นคนต่างด้าวขณะที่ทำการสมัคร จะขอให้เพิกถอนการเลือกตั้งไม่ได้

48.คำพิพากษาฎีกาที่ 431/2501

หน่วยเลือกตั้งทั้งหมดมี 282 หน่วย แต่ไม่มีการเลือกตั้งเสีย 2 หน่วย โดยเหตุที่กรรมการควบคุมการเลือกตั้งสั่งงดเสีย เพราะได้รับเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ครบถ้วน โดยไม่ปรากฏว่าเป็นความผิดของจำเลยคนใด ส่วนหน่วยเลือกตั้งอีก 280 หน่วย ไม่ปรากฏว่ามีการขาดตกบกพร่อง แม้จะให้เลือกตั้ง 2 หน่วยนั้นใหม่ ก็ไม่ทำให้โจทก์และผู้สมัครคนอื่นได้คะแนนมากจนถึงเปลี่ยนสภาพในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ถือว่ายังไม่มีเหตุสมควรที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่

49.คำพิพากษาฎีกาที่ 432/2501

พรรคการเมืองสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรไม่ได้ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายอันมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในความผิดตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

50.คำพิพากษาฎีกาที่ 46/2502

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยเป็นจำเลยสืบตำรวจมีหน้าที่เป็นรองหัวหน้าสถานีตำรวจในท้องที่นั้น แม้จำเลยจะไม่ได้แต่งเครื่องแบบ ราษฎรในท้องที่นั้นย่อมรู้จักดีว่าเป็นตำรวจมีอำนาจ

หน้าที่ในการสืบสวนจับกุม ฉะนั้น การที่จำเลยพูดว่า ถ้าราษฎรคนใดไม่เชื่อฟังจำเลยและเลือกพรรคฝ่ายค้าน (พรรคโจทก์) ไม่เลือกพรรคเสรีมนังคศิลาแล้ว ให้ผู้ใหญ่บ้านจัดชื่อส่งอำเภอก อาจถูกจับหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์นั้น คำพูดเช่นนี้ย่อมเป็นการขู่ให้ราษฎรเกิดความเกรงกลัวได้ เป็นการอุปการะแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครอีกฝ่ายโดยใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2499 มาตรา 65.(ประชุมใหญ่ครั้งที่ 11/2501)

51.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 226/2502

ยื่นคำร้องขอให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ ภายหลังได้มีประกาศของหัวหน้าคณะปฏิวัติให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น และให้สมาชิกภาพของผู้แทนราษฎรเป็นอันสิ้นสุดลงทั่วราชอาณาจักร ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2502 อันเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนี้ ก็ไม่มีบทบัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คดีจึงไม่อยู่ในวิสัยที่จะบังคับให้การเป็นไปได้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยชี้ว่า การเลือกตั้งที่ร้องคัดค้านจะชอบหรือไม่ ต้องยกคำร้อง.

52.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 963/2502

จำเลยเป็นนายอำเภอ สั่งให้คนปลดเชือกผูกป้ายผ้าโฆษณาหาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งแขวนไว้ที่ทางเดินขึ้นจากท่าเรือจ้างหน้าที่ว่าการอำเภอ ให้พันการขีดขวางทางเดิน ซึ่งจำเลยมีหน้าที่ดูแลรักษาท่าเรือจ้างนั้น ต่อมาผ้าป้ายนั้นได้หายไป โดยไม่ได้เกิดจากการกระทำของจำเลยโดยตรง จำเลยมิได้มีเจตนาจะทำให้เสียหาย จำเลยยังไม่มีผิดฐานทำให้เสียหายและฐานใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วย

53.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 724/2512

ผู้ร้องร้องคัดค้านว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนเป็นไปโดยไม่ชอบ สมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยอ้างว่ากรรมการนับคะแนนวินิจฉัยบัตรเสียว่าเป็นบัตรดี และบัตรดีว่าเป็นบัตรเสีย กับอ้างว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งได้จงใจราษฎรให้ลงคะแนนให้แก่ตน ต่อมาในชั้นพิจารณาผู้ร้องเพียงแต่อ้างรายงานแสดงผลการนับคะแนน (ผ.ท.18) และขอให้ศาลวินิจฉัยโดยไม่ตั้งใจสืบพยานบุคคล ดังนี้ ข้อเท็จจริงก็ฟังไม่ได้ตามที่ผู้ร้องร้องคัดค้านมา ศาลย่อมสั่งยกคำร้องคัดค้านของผู้ร้องเสีย

54.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1450/2512

คำร้องบรรยายว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดเขียงรายซึ่งผู้ร้องมิได้รับเลือกตั้ง ได้มีการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมายทั้งด้านเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งและกรรมการ

เลือกตั้งทุกหน่วย และบรรยายการกระทำที่มีชอบว่ากรรมการตรวจนับคะแนนไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้อง โดยนับบัตรที่มีแต่เลขไทยอย่างเดียวของผู้ร้องให้เป็นบัตรเสีย แต่ของผู้สมัครอื่นนับให้เป็นบัตรดี ย่อมหมายความว่าได้กระทำดังนี้ทุกหน่วย แม้จะมีได้บรรยายว่าการนับบัตรชนิดเดียวกันนี้ให้เป็นบัตรดีบัตรเสียมีจำนวนโดยประมาณเท่าใด ก็เพราะได้กระทำทุกหน่วยตามที่ผู้ร้องอ้าง ซึ่งยากที่รู้จำนวนโดยประมาณได้ จึงไม่เคลือบคลุมคำร้องบรรยายว่า คะแนนที่ทางราชการประกาศกับคะแนนตามบัญชีในแบบ ผท. 18 ชุดที่อยู่ในหีบบัตรเลือกตั้งไม่ตรงกัน การนับคะแนนไม่ตรงต่อความจริง ทำให้ผลการรวมคะแนนของผู้ร้องผิดพลาด เป็นคำร้องที่เคลือบคลุม เพราะมิได้บรรยายว่า คะแนนที่ทางราชการประกาศกับคะแนนในบัญชี ผท. 18 ไม่ตรงกันอย่างไร การนับคะแนนไม่ตรงต่อความจริงอย่างไร และทำให้ผลการรวมคะแนนผิดพลาดอย่างไร ซึ่งอาจผิดพลาดในทางที่ทำให้ผู้ร้องได้คะแนนมากขึ้นหรือน้อยลง คำร้องที่ไม่แสดงข้อเท็จจริงในทางเดียว ย่อมเคลือบคลุม วินิจฉัยในทางเดียว ครั้งที่ 14 - 15/2512)

55. คำพิพากษาฎีกาที่ 1901/2512

คำบรรยายคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนที่เคลือบคลุมและไม่เคลือบคลุม

56. คำพิพากษาฎีกาที่ 239/2513

บัตรเลือกตั้งที่ปิดเลขหมายประจำตัวผู้สมัครแต่เลขไทยหรือเลขอารบิกเพียงเลขใดเลยหนึ่ง ไม่มีลักษณะเป็นบัตรเสียตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 2511 มาตรา 58 แต่มาตรา 49 บัญญัติว่าการลงคะแนนเลือกตั้งให้ใช้วิธีปิดเลขหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และกฎกระทรวงกำหนดว่าเลขหมายประจำตัวผู้สมัครต้องมีเลขไทยและเลขอารบิกควบคู่กันทั้งสองอย่าง ดังนั้น การใช้เพียงเลขใดเลขหนึ่งย่อมถือว่าเป็นเลขหมายประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ เพราะเป็นเลขหมายที่ไม่ถูกต้องตามกฎกระทรวง บัตรประเภทนี้จึงเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 49 และใช้นับเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ได้ บัตรที่มีเลขหมายประจำตัวของผู้สมัครบางคนเสียปะปนอยู่ในซองบัตรเลือกตั้งเดียวกัน ไม่ถือว่าเป็นบัตรเสียทั้งหมด คงเสียเฉพาะเลขหมายที่ไม่ชอบเท่านั้น ส่วนเลขหมายอื่น ๆ ที่ถูกต้องถือว่าเป็นบัตรดี บัตรที่ปิดเลขหมายประจำตัวผู้สมัครว่า ต้องมองกับแสงสว่างจึงเห็นเงาเลขหมาย ถือเป็นบัตรเสียตามมาตรา 58 (2) เพราะอ่านโดยวิธีธรรมดาไม่รู้ว่า เป็นเลขหมายอะไร แม้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนจะปรากฏว่าในหน่วยเลือกตั้งแห่งหนึ่งมีบัตรเลือกตั้งในหีบบัตรเกินกว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งถึง 500 บัตร เศษซึ่งเป็นการไม่ชอบ แต่หากจะเอาคะแนนของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งในหน่วยนี้ออกเสียทั้งหมด ก็ไม่ทำให้ผลของการเลือกตั้งสำหรับ

ผู้ได้รับเลือกตั้งบางคนเปลี่ยนแปลงไป ย่อมไม่มีเหตุสมควรที่จะสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ทั้งหมด (ข้อกฎหมายตามวรรคแรกและวรรคสาม วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ 2 - 3/2513)

57. คำพิพากษาฎีกาที่ 1651/2513

คำบรรยายคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนที่เคลือบคลุมและไม่เคลือบคลุมตามกฎหมายกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนพ.ศ. 2511 ข้อ 15 ระบุไว้เพียงว่า ให้เอากระดาศปิดทับช่องใส่บัตรเลือกตั้งโดยมีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจคะแนนกำกับไว้บนกระดานนั้นด้วยมิได้ระบุว่าต้องปิดกระดาศรอบหีบบัตรเลือกตั้งระหว่างฝาหีบกับตัวหีบจดกันดั่งนั้น แม้จะไม่มีกระดาศรอบหีบบัตรเลือกตั้ง ก็ไม่ใช่เหตุที่จะอ้างเป็นข้อคัดค้านการเลือกตั้ง ผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งระบุในคำร้องว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดซึ่งมีการเลือกตั้งเมื่อมีผู้คัดค้านว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ก็เป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องและผู้คัดค้านจะต้องนำสืบ

58. คำพิพากษาฎีกาที่ 1781/2513

1. เรื่องความขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลบัญญัติโยงไปใช้เรื่องความขาดคุณสมบัติของผู้สมัครตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2499 นั้น แม้ต่อมามีรัฐธรรมนูญบัญญัติเรื่องลักษณะของบุคคลผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนไว้เป็นอย่างอื่น ก็ไม่กระทบกระเทือนถึงเรื่องความขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งถือว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลบัญญัติเรื่องนี้ไว้เป็นเอกเทศ

2. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลพุทธศักราช 2482 มาตรา 21 ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2501 นั้นไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 89 (ข้อ 2 เป็นมติที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 32/2513)

59. คำพิพากษาฎีกาที่ 623/2514

คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนที่กล่าวหาว่ากรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยบัตรดีเป็นบัตรเสีย วินิจฉัยบัตรเสียเป็นบัตรดี โดยมีได้กล่าวบรรยายมาด้วยว่าบัตรชนิดใดที่เป็นบัตรดีแต่กรรมการตรวจคะแนนถือว่าเป็นบัตรเสีย และบัตรชนิดใดที่เป็นบัตรเสียกรรมการตรวจคะแนนถือว่าเป็นบัตรดี กล่าวหาว่า มีบุคคลบางคนใช้สิทธิพลบีบบังคับผู้เลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางนายและผู้สมัครรับเลือกตั้งบางนายหรือพรรคพวก ให้หรือขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์แก่ผู้เลือกตั้ง เพื่อจูงใจผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้แก่

ตนเองหรือผู้สมัครที่เป็นพรรคพวกของตนโดยไม่ระบุว่า ใครเป็นผู้ใช้อิทธิพลบีบบังคับผู้เลือกตั้งให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด และผู้สมัครคนใดหรือพรรคพวกของผู้สมัครคนใด ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินแก่ผู้เลือกตั้ง และผู้ร้องมิได้ยืนยันว่าผู้ได้รับเลือกตั้งคนที่ตนร้องคัดค้านกระทำการดังกล่าว กล่าวหาว่า ได้มีการแก้ไขประกาศผลการนับคะแนนและรายงานการนับคะแนนให้ผิดพลาดไปจากความจริง โดยมีได้บรรยายว่า การแก้ไขนั้นได้กระทำในหน่วยเลือกตั้งใด เป็นคำร้องที่เคลือบคลุม

60. คำพิพากษาฎีกาที่ 1552/2526

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายพิเศษมีวัตถุประสงค์ให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยเรียบร้อยและเป็นธรรม จึงได้กำหนดบทลงโทษผู้กระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นกรณีพิเศษ ดังนั้นการที่มาตรา 87 ให้อำนาจศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง อันเป็นการจำกัดสิทธิของผู้กระทำผิดจึงไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521

มาตรา 87 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 บัญญัติให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำผิดมีกำหนดห้าปี เป็นบทบังคับเด็ดขาด ไม่ให้ศาลใช้ดุลพินิจลดน้อยลงได้ ศาลจึงไม่อาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งให้น้อยกว่ากำหนดห้าปีได้

61. คำพิพากษาฎีกาที่ 2410/2526

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 79 ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจึงต้องอยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสองด้วย เมื่อเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ศาลก็ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 73 ได้บัญญัติถึงบัตรเลือกตั้งที่ถือว่าเป็นบัตรเสียไว้ถึง 6 ประเภท หรือชนิด เมื่อผู้ร้องอ้างเหตุคัดค้านคลุม ๆ มาว่า คณะกรรมการตรวจคะแนนของหน่วยเลือกตั้งหลายหน่วยของอำเภอชุมพวงได้ตั้งใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ได้อ่านบัตรเลือกตั้งผิดไปจากความจริง โดยอ่านบัตรดีของผู้ร้องให้เป็นบัตรเสียอ่านบัตรเสียของผู้อื่นเป็นบัตรดี มิได้แสดงโดยแจ้งชัดว่ากรรมการตรวจคะแนนอ่านบัตรดีให้เป็นบัตรเสียชนิดไหน และอ่านบัตรเสียชนิดไหนให้เป็นบัตรดี จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง คำร้องอ้างว่าคณะกรรมการตรวจคะแนนทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยมีได้แสดงโดยแจ้งชัดว่ากรรมการคนใดกระทำการอย่างไรและไม่ตรงกับความเป็นจริงอย่างไร เป็นคำร้องที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง คำร้องอ้างเหตุ

ว่า คณะกรรมการอ่านบัตรเลือกตั้งผิดไปจากความจริงโดยมิได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาว่ากรรมการผู้ใด ที่หน่วยเลือกตั้งใด และการอ่านเช่นนั้นเป็นเหตุให้คะแนนของผู้ร้องน้อยกว่าความจริงประมาณเท่าใด หากน้อยกว่าความจริงเพียงเล็กน้อยก็ไม่ใช่เหตุที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่ คำร้องข้อนี้จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง 62.คำพิพากษาฎีกาที่ 3077/2526

กระบวนการพิจารณาคดีการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้มีพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 บัญญัติไว้เป็นพิเศษในมาตรา 78 และ 79 ว่า ให้ผู้เลือกตั้งหรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพมหานคร เมื่อได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ทำความเข้าใจและส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยและให้ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือมีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสียแล้วแต่กรณี จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นที่เห็นได้ว่ากฎหมายมุ่งประสงค์ให้ศาลฎีกาเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนการที่กฎหมายให้ศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งมีหน้าที่ดำเนินการพิจารณาในเบื้องต้นแล้วทำความเข้าใจส่งสำนวนไปยังศาลฎีกานั้นก็มีเหตุผลในเรื่องการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีส่วนได้เสียในทำนองเดียวกันและยังมุ่งหมายจะลดภาระของศาลฎีกาในอันที่จะต้องออกนั่งพิจารณาคดีเองอีกประการหนึ่งด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวการดำเนินการกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งในคดีคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นการดำเนินการกระบวนการพิจารณาที่กฎหมายให้ศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งกระทำการแทนศาลฎีกา ส่วนความเห็นของศาลหนึ่งศาลใดดังกล่าวที่ได้ส่งมายังศาลฎีกาพร้อมสำนวนนั้นก็ก็เป็นเพียงข้อเสนอแนะต่อศาลฎีกาโดยตรง ไม่มีลักษณะเป็นคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีที่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียจะโต้แย้งคัดค้านได้ และในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีศาลฎีกาก็มิได้ถูกผูกมัดโดยความเห็นของศาลหนึ่งศาลใดดังกล่าวนั้นด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ในกรณีที่เห็นสมควรศาลฎีกาอาจจะมีคำวินิจฉัยคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปได้โดยไม่ต้องรอฟังความเห็นของศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งก็ได้ คำร้องบรรยายว่า การเลือกตั้งทุกหน่วยในอำเภอเมืองสระบุรี อำเภอหนองแค อำเภอแก่งคอยและอำเภอวิหารแดง เจ้าหน้าที่กรรมการเลือกตั้งประจำหน่วยจงใจปล่อยปละละเลยให้มีการหมุนเวียนไปลงคะแนนซ้ำบุคคลกัน ด้วยการไปลงคะแนนแทนบุคคลที่ไม่ใช้สิทธิ ซึ่งบางคนบวชเป็นภิกษุ บางคนถึงแก่กรรมไปแล้ว และบางคนก็ไปทำงานชั่วคราวใน

ต่างประเทศ ซึ่งหลักการลงคะแนนส่วนมากไม่มีการลงชื่อผู้ใช้สิทธิหรือหมายเลขที่บัตรประจำตัวไว้ในช่องผู้ใช้สิทธิแล้ว ผู้ร้องมิได้บรรยายให้เห็นเลยว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดบ้างที่ไปลงคะแนนให้ผู้ถูกคัดค้านซ้ำอีก การลงคะแนนซ้ำเป็นการลงคะแนนแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดที่หน่วยเลือกตั้งใด เป็นการยากที่ผู้คัดค้านจะเข้าใจข้อหาและต่อสู้คดีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 คำร้องข้อนี้จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม (อ้างคำพิพากษาฎีกาที่ 127/2489)

คำร้องบรรยายว่า คณะกรรมการตรวจนับบัตรวินิจฉัยและขานคะแนนบัตรด้วยการเข้าข้างผู้คัดค้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ด้วยการอ่านบัตรเสียว่าเป็นบัตรดีอันมีอยู่ทุกหน่วยในเขต และบัตรดีซึ่งเป็นของผู้ร้อง กรรมการตรวจนับบัตรกลับวินิจฉัยว่าเป็นบัตรเสีย ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3,000 บัตร ในทุกหน่วยเขตเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองสระบุรี อำเภอหนองแค อำเภอแก่งคอยและอำเภอวิหารแดง ผู้ร้องมิได้บรรยายให้เห็นเลยว่าบัตรชนิดใดที่เป็นบัตรเสีย แต่คณะกรรมการตรวจนับบัตรถือว่าเป็นบัตรดี และบัตรชนิดใดที่เป็นบัตรดีแต่คณะกรรมการตรวจนับบัตรถือว่าเป็นบัตรเสีย ทั้งนี้เพราะบัตรเลือกตั้งนั้นได้กำหนดลักษณะเอาไว้แล้วตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ข้อ 9 ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 53 และมาตรา 73 ก็บัญญัติถึงบัตรเสียไว้รวม 6 ชนิดด้วยกัน คำร้องข้อนี้ จึงไม่ชัดแจ้งพอที่ผู้คัดค้านจะเข้าใจและต่อสู้คดีได้ จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม (อ้างคำพิพากษาฎีกาที่ 623/2514)

คำร้องบรรยายว่า ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ได้ละเมิดกฎหมายด้วยการนำดนตรีไปแสดงให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งในทุกเขตของจังหวัดสระบุรี อันเป็นการโฆษณาหาเสียง ด้วยการจัดให้มีมหรสพและการรื่นเริงต่าง ๆ และในการเลือกตั้งดังกล่าวผู้คัดค้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ยังได้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้งเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้มากอันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้นสำหรับข้อกล่าวอ้างที่ว่าผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ทำการหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีมหรสพและการรื่นเริงต่าง ๆ นั้นถึงหากจะทำการพิจารณาต่อไปและฟังได้ว่าเป็นความจริงการกระทำดังกล่าวก็เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 35(3) และมีโทษตามมาตรา 84 เท่านั้นหาเป็นกรณีที่ผู้ร้องจะร้องคัดค้านเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ตามมาตรา 78 ไม่ ประเด็นข้อนี้จึงไม่จำต้องยกขึ้นวินิจฉัย ส่วนข้อที่กล่าวอ้างว่าผู้คัดค้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ได้ใช้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้งเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้มาก อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 32 วรรคแรกที่บัญญัติว่า เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครแต่ละคนจะใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมดเกินสามแสนห้าหมื่นบาทไม่ได้

ทั้งนี้ไม่รวมค่าธรรมเนียมการสมัคร คำร้องของผู้ร้องเฉพาะส่วนนั้นนอกจากผู้ร้องจะมีได้กล่าวอ้างว่า ผู้คัดค้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ได้ใช้จ่ายไปในการหาเสียงเลือกตั้งทั้งหมดเกินจำนวน 350,000 บาท ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว ผู้ร้องก็ยังมีได้กล่าวข้อเท็จจริงโดยแจ้งชัดว่าผู้คัดค้านทั้งสามได้ใช้จ่ายเงินไปในกิจการใดบ้าง อันพอสมควรที่ผู้คัดค้านทั้งสามจะเข้าใจข้อหาและต่อสู้คดีได้ถูกต้อง คำร้องของผู้ร้องส่วนนี้จึงเคลือบคลุมเช่นเดียวกัน(อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2964/2522)

63. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3436/2526

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ไม่มีบทมาตรใดที่บัญญัติว่า การยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยไม่มีหลักฐานการจ่ายเงินหรือมีหลักฐานการจ่ายเงินไม่ครบถ้วนตาม มาตรา 34(3) ให้ถือว่าการยื่นรายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเท็จตาม มาตรา 87 ฉะนั้นการยื่นรายการค่าใช้จ่ายเป็นเท็จที่จะต้องรับโทษตาม มาตรา 87 จึงหมายถึงการยื่นรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ตรงกับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่จำเลยได้จ่ายไปจริง การที่จำเลยไม่มีหลักฐานการจ่ายเงินตามรายการที่ยื่นไว้ให้ครบถ้วนตาม มาตรา 34 (3) เป็นการยื่นที่บกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น ซึ่งไม่มีบทกำหนดโทษเอาไว้

64. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1817/2527

การที่ผู้ร้องกล่าวในคำร้องว่า ก.ขาดคุณสมบัติเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยนำข้อความใน มาตรา 19 (1) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มากล่าวในคำร้องนั้น เป็นที่เข้าใจได้ว่า ก.มิใช่เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นคำร้องที่ชัดแจ้ง ขอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 แล้ว หลังจากจบชั้นประถมศึกษาแล้ว ก.ได้เข้าเรียนกวดวิชาที่โรงเรียนวัดราชันดดาและสอบเทียบได้ชั้นมัธยมปีที่ 3 หลังจากนั้นได้เข้าเรียนที่โรงเรียนกวดวิชาวัดสุทัศน์และสอบเทียบได้ชั้นมัธยมปีที่ 6 ซึ่งสามารถเข้าเรียนต่อในสายอาชีวะได้ เมื่อ ก.ได้เข้าเรียนและสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 3 อันเป็นชั้นสูงสุดของโรงเรียนพาณิชย์การพระนครซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา จึงถือได้ว่า ก.ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันอื่นในประเทศตามกำหนดเวลามาโดยตลอดจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 (1) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 ก.จึงเป็นผู้มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตามกฎหมาย

65. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1848/2527

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 89, 102 กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้ง และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มแต่วันเลือกตั้ง และตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 100 บัญญัติไว้มีข้อความสำคัญว่า ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องได้คะแนนมากที่สุด ในกรณีที่เขตเลือกตั้งใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งมีคะแนนมากตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง แสดงว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีได้แต่โดยการเลือกตั้ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าโจทก์เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แม้จำเลยจะได้ประกาศต่อสาธารณชนและรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทยว่าผลของการรวมคะแนน โจทก์เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ตราบโดที่จำเลยยังมีได้ประกาศผลการเลือกตั้งตามแบบ ส.ส.25 จำเลยย่อมมีอำนาจที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดในการรวมคะแนนให้ถูกต้องได้ หาก พ. ผู้ซึ่งจำเลยได้ประกาศผลการเลือกตั้งตามแบบ ส.ส.25 และออกหนังสือรับรองการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามแบบ ส.ส.27 ให้นั่นเป็นผู้ซึ่งมีคะแนนน้อยกว่าโจทก์แล้ว โจทก์ชอบที่จะยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ตาม มาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

66. คำพิพากษาฎีกาที่ 1695/2528

สิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งใช้ในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง แม้จะเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมืองใดก็ตาม หากมิได้มีอยู่ภายในที่เลือกตั้งซึ่งเป็นสถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้งรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งก็ไม่มีอำนาจทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 เมื่อคำฟ้องของโจทก์อ้างว่าแท็งก์น้ำของทางราชการซึ่งระบุชื่อ ป. และ ส. ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นตั้งอยู่ทั่วไปภายในเขตเลือกตั้ง มิใช่อยู่ภายในที่เลือกตั้ง จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ การโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 10 วรรคสอง ผู้ที่มีหน้าที่ทำลาย ปกปิด ลบ หรือล้างข้อความ ภาพ หรือรูปรอยดังกกล่าวคือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2503 มาตรา 3 ซึ่งให้นิยามไว้ว่า ในเขตเทศบาลหมายความว่าการนายกเทศมนตรีในเขตสุขาภิบาลหมายความว่าประธานกรรมการ

สุขาภิบาล และในท้องที่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลหมายความว่านายอำเภอ จำเลยไม่ใช่ นายกเทศมนตรีประธานกรรมการสุขาภิบาลหรือนายอำเภอ ย่อมไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติกรอย่างใด

67. คำพิพากษาฎีกาที่ 2239/2528

โจทก์ฟ้องอ้างว่า ช. ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำความผิด พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 26 และ บ. ซึ่งเป็น ผู้ว่าราชการจังหวัดกระทำความผิด พระราชบัญญัติเลือกตั้งฯ มาตรา 26 และ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 165 โจทก์ได้ ร้องเรียนไปยังจำเลยทั้งห้า ให้มีการสอบสวนดำเนินคดีกับ ช. และ บ. และจำเลยทั้งห้ามิได้ ดำเนินคดีกับบุคคลทั้งสองขอให้ลงโทษจำเลยทั้งห้าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 165, 200 เช่นนี้ เมื่อโจทก์มิใช่บุคคล ที่อาจร้องคัดค้านการเลือกตั้งได้ ตามพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งฯ มาตรา 78 จึงมิใช่ ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้เสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดพระราชนิติ การเลือกตั้งฯ มาตรา 26 ดังนั้นการที่โจทก์ร้องเรียนต่อจำเลยทั้งห้าให้ดำเนินคดีกับ ช. และ บ. และจำเลยทั้งห้ามิได้ดำเนินคดี กับบุคคลทั้งสองเมื่อ โจทก์มิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยในกรณีที่ ช. และ บ. กระทำความผิดดังกล่าวโจทก์ย่อมมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย สำหรับความผิดที่โจทก์ ฟ้องจำเลย ทั้งห้าด้วยโจทก์จึงไม่ มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งห้า

68. คำพิพากษาฎีกาที่ 2338/2528

การทำให้ชำรุดหรือเสียหายซึ่ง 'บัตรเลือกตั้ง' อันเป็น ความผิดตามพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 74 นั้นจะต้องเป็นการกระทำต่อบัตรเลือกตั้ง ที่ผู้เลือกตั้งได้ใช้สิทธิลงคะแนนแล้วการที่จำเลยฉีกบัตรเลือกตั้งที่จำเลยยังมีได้ใช้สิทธิลงคะแนนให้ ชำรุดเสียหาย จึงไม่เป็นความผิด

69. คำพิพากษาฎีกาที่ 3786/2528

โจทก์และจำเลยเพียงแต่มีความเห็นขัดแย้งกันในทางความเห็นอันเกี่ยวแก่วิธีการสมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรการที่โจทก์งดเว้นไม่ยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งต่อจำเลยเป็นเรื่อง โจทก์สมัครใจไม่ใช้สิทธิตามความเห็นของตนเอง สภาพแห่งข้อหาของโจทก์ไม่พอให้ถือว่ามิใช่ข้อ ได้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ระหว่างโจทก์กับจำเลย และกรณีของโจทก์ไม่มีกฎหมาย บัญญัติให้สิทธิแก่โจทก์ในอันที่จะต้องใช้สิทธิในทางศาล โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะนำคดีมาฟ้อง

70. คำพิพากษาฎีกาที่ 4165/2529

คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยขอให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้ง ใหม่ บรรยายเหตุที่ อ. ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกถอนสัญชาติไทยตาม

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 เนื่องจากบิดามารดาของ อ.เป็นคนต่างด้าวไว้ 3 ประการคือ เป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย หรือซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือซึ่งเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ตามข้อกล่าวหาของผู้ร้อง นี้มิได้ยืนยันให้แน่นอนว่าบิดามารดาของ อ.เป็นคนต่างด้าวประเภทใด เพราะคนต่างด้าวทั้ง 3 ประเภทไม่เหมือนกัน คำร้องในข้อนี้จึงเคลือบคลุม ไม่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 172 วรรคสอง ส่วนข้อหาที่บรรยายว่า อ.ไม่มีคุณสมบัติในด้านการศึกษา คำร้องของผู้ร้องกล่าวอ้างว่า อ.มิใช่เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 19(1) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 จึงเป็นคำร้องที่ขัดแย้งชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 172 วรรคสองแล้ว ไม่เคลือบคลุม(อ้างคำสั่งศาลฎีกาที่1817/2527)

71.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 146/2530

กระบวนการพิจารณาคดีการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 บัญญัติไว้เป็นพิเศษในมาตรา 78 และ 79 ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งในคดีคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการดำเนินกระบวนการที่กฎหมายมอบหมายให้ศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งกระทำการแทนศาลฎีกา ส่วนความเห็นของศาลหนึ่งศาลใดดังกล่าวที่ได้ส่งมายังศาลฎีการ่วมกับสำนวนนั้นก็เพียงข้อเสนอแนะต่อศาลฎีกาโดยตรง ไม่มีลักษณะเป็นคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีที่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียจะโต้แย้งคัดค้านได้ และในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีศาลฎีกาก็มิได้ถูกผูกมัดโดยความเห็นของศาลหนึ่งศาลใดดังกล่าวนั้นด้วย ในกรณีที่เห็นสมควรศาลฎีกาอาจจะมีคำวินิจฉัยคดีคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปได้โดยไม่จำเป็นต้องรอฟังความเห็นของศาลจังหวัดหรือศาลแพ่ง ในคดีคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อผู้คัดค้านยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นศาลแพ่งมีคำสั่งว่าจะพิจารณารวมสั่งเมื่อมีคำสั่ง ผู้คัดค้านยอมมีอำนาจยื่นฎีกาขอให้ศาลฎีกาวินิจฉัยเสียเองได้ คำร้องบรรยายว่า เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่คะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งในเขต 8 กรุงเทพมหานคร ทุกหน่วยจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนของผู้ร้องและของผู้คัดค้านที่ 2 ให้ผิดไปจากความจริงหรือรวมคะแนนให้ผิดไปจากความเป็นจริง โดยกรรมการตรวจนับคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งทุกหน่วยได้จงใจนับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งเป็นบัตรเสียให้เป็นบัตรดีจำนวน 50 คะแนน ทำให้ผู้คัดค้านที่ 2 ได้รับคะแนนเพิ่มไปจากความเป็นจริง 50

คะแนน ดังรายละเอียดปรากฏตามบัตรเลือกตั้งและหน่วยเลือกตั้งบัญชีท้ายคำร้องหมายเลข 1 และกรรมการตรวจนับคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งทุกหน่วยได้จูงใจนับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่ผู้ร้องซึ่งเป็นบัตรดีให้เป็นบัตรเสียจำนวน 690 คะแนน ดังรายละเอียดปรากฏตามบัตรเลือกตั้งและหน่วยเลือกตั้ง บัญชีท้ายคำร้องหมายเลข 2 ทำให้ผู้ร้องได้คะแนนน้อยไปจากความเป็นจริง 690 คะแนน เช่นนี้จึงเป็นการกล่าวอ้างว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบ อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งผู้ร้องมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งดังกล่าวได้ตามมาตรา

72. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2446/2530

การกระทำของข้าราชการที่จะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2522 มาตรา 15 จะต้องเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด โจทก์บรรยายฟ้อง เพียงว่าจำเลยเป็นปลัดกระทรวงการคลังและเป็นประธานกรรมการบริหารของธนาคารกรุงไทย จำกัด โดยตำแหน่งไม่ได้บรรยายว่าจำเลยมีหน้าที่อย่างไร การให้ข่าวแก่นักหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการปล่อยสินเชื่อในสมัยที่โจทก์ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารดังกล่าวตามที่ โจทก์กล่าวในฟ้อง เป็นการกระทำในหน้าที่ของจำเลยหรือไม่ และการให้ข่าวเช่นนั้นเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร ฟ้องโจทก์จึงบรรยายไม่ครบองค์ประกอบของความผิด เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5).

73. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2451/2530

มาตรา 77 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขแล้ว บัญญัติว่า ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองซึ่งได้คะแนนมากตามลำดับลงมาตามจำนวนที่จะพึงมีการเลือกตั้งได้เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง เห็นได้ว่าไม่มีข้อความใดที่บัญญัติให้ผู้ที่ได้รับคะแนนต่ำถัดจากผู้ที่ได้รับคะแนนเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนสุดท้าย ให้เลื่อนขึ้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกตั้งนั้นได้สิ้นสภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ดังนี้โจทก์ซึ่งได้คะแนนมากเป็นลำดับที่ 4 จึงไม่ได้เลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นเขตที่ 1 ซึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน เป็นลำดับที่ 3 แทน ค. ผู้สิ้นสภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

74. คำพิพากษาฎีกาที่ 5565/2531

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 78 บัญญัติเหตุอันจะพึงร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ไว้ โดยเฉพาะว่าต้องมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 26,32,34,51 หรือมาตรา 52 เท่านั้น ตามคำร้องของผู้ร้องที่อ้างเหตุคัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ 2 และผู้คัดค้านที่ 3 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยตนเองหรือตัวแทนของตนได้ให้อามิสสินจ้างแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจงใจให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้านที่ 2 ที่ 3 จึงเป็นข้อกล่าวหาว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัตินี้ซึ่งผู้ฝ่าฝืนมีความผิดต้องระวางโทษตามมาตรา 84 มิใช่เหตุที่จะต้องคัดค้านการเลือกตั้งเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา 78 ส่วนที่อ้างเหตุคัดค้านว่าผู้คัดค้านที่ 3 ได้พิมพ์โฆษณาว่าผู้ร้อง ชื่อพรรคซึ่งผู้ร้องสังกัดอยู่ และชื่อผู้ร้องในแผ่นพิมพ์โฆษณา แต่บอกหมายเลขประจำตัวของผู้คัดค้านที่ 3 ไว้ ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดคิดว่าผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหมายเลขดังกล่าว ซึ่งไม่เป็นความจริงนั้นก็ข้อกล่าวหาว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 67 ซึ่งผู้ฝ่าฝืนมีความผิดและต้องระวางโทษตามมาตรา 84 มิใช่เหตุที่จะร้องคัดค้านการเลือกตั้งเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ตามมาตรา 78 จึงเป็นคำร้องที่ไม่ชอบจะรับไว้พิจารณา พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 79 บัญญัติให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นคำฟ้องตามบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 1(3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งจะต้องชอบด้วยมาตรา 172 วรรคสอง แต่ผู้ร้องบรรยายมาในคำร้องว่า เจ้าหน้าที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้แก่งทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหล่นหายและขีดฆ่าชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งบางคนซึ่งมีตัวตนออกโดยพลการ มิได้บรรยายให้แจ้งชัดว่ากรรมการผู้ใดได้แก่งทำบัญชีรายชื่อหล่นหายหรือขีดฆ่าชื่อผู้ใดซึ่งมีสิทธิเลือกตั้งออกพอที่จะให้เข้าใจได้ว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดประจำหน่วยเลือกตั้งใดจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดเพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา 52 จึงเป็นคำร้องเคลือบคลุม

75. คำพิพากษาฎีกาที่ 5899/2531

การพิจารณาคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 79 ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องตกอยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสองด้วย

คำร้องของผู้ร้องอ้างเหตุคัดค้านการเลือกตั้งว่า กรรมการตรวจคะแนนลงคะแนนเอง ลงชื่อแทนผู้มีสิทธิลงคะแนนที่ไม่มาใช้สิทธิ ไม่จดหมายเลขกับสถานที่ออกบัตรประจำตัวประชาชนในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งและที่จดไว้ก็ไม่ตรงกับความจริง การนับคะแนนของคณะกรรมการทุกหน่วยเลือกตั้งไม่ตรงต่อความเป็นจริงที่ปรากฏในบัตรเลือกตั้งโดยอ่านบัตร เลือกตั้งหมายเลขของผู้ร้องเป็นหมายเลขอื่นทำให้คะแนนของผู้ร้องลดลง คณะกรรมการตรวจคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งกรอกคะแนนลงในแบบรายงานแสดงผลของการนับคะแนนไม่ตรงกับความเป็นจริงและไม่ตรงกับคะแนนที่อ่านได้ โดยลงคะแนนของผู้ร้องแล้วเพิ่มคะแนนให้แก่ผู้สมัครหมายเลขอื่นและนายอำเภอในเขตเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่รวมคะแนนจากรายงานแสดงผลของการนับคะแนน รวมคะแนนของผู้ร้องผิดไปจากความจริงโดยลดคะแนนของผู้ร้องลงและบวกคะแนนเพิ่มให้แก่ผู้สมัครหมายเลขอื่นนั้นเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม เพราะไม่อาจทราบได้ว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดของหน่วยเลือกตั้งที่เท่าใด ของอำเภอใดเป็นผู้กระทำเช่นนั้นและที่อ้างว่ากรรมการตรวจคะแนนและนายอำเภอในเขตเลือกตั้งรวมคะแนนผิดไปจากความจริงนั้น ความจริงมีจำนวนเท่าใดก็ไม่ปรากฏผู้ร้องเพียงแต่กล่าวอ้างคลุม ๆ มาทุกหน่วยเลือกตั้งและสื่อแสดงว่าเป็นการคาดคะเนเอาเอง จึงเป็นคำกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่พอที่จะทำให้คัดค้านเข้าใจข้อหาได้ดี ไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง

76. คำพิพากษากฎีกาที่ 6099/2531

ข้อหาความผิดที่โจทก์ฟ้อง มิใช่เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อปรากฏว่าพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนแล้ว ผู้ร้องทุกข้อให้ดำเนินคดีจะเป็นผู้ใดหาที่มีความสำคัญไม่ พนักงานอัยการยอมมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120 จำเลยกรอกใบสมัครเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าจำเลยจบการศึกษาประโยคชั้นมัธยม ศึกษาตอนปลาย ความจริงแล้วจำเลยไม่ได้จบการศึกษาชั้นดังกล่าว อันเป็นการแจ้งข้อความเท็จแก่เจ้าพนักงานผู้รับสมัครเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 กับแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความเท็จลงในเอกสารราชการเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 การกระทำของจำเลยเป็นกรรมาเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติใน ความหมายของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 19(1) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2523 มาตรา 6 นั้น หมายถึงหลักสูตรหรือแผนการศึกษาของชาติในขณะที่ยุคคนนั้น ๆ

สอบไล่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ เมื่อปรากฏว่าจำเลยสอบไล่ได้ตามหลักสูตรประโยคมัธยมวิสามัญศึกษาตอนปลายมัธยมปีที่ 6 ในปี พ.ศ.2503 ซึ่งขณะนั้นแผนการศึกษาของชาติที่ใช้บังคับอยู่คือแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาแยกออกเป็น 3 สาย ในสาย ข.มัธยมวิสามัญศึกษาซึ่งมีชั้นมัธยมวิสามัญตอนปลายเพียงแค่มัธยมปีที่ 6 เท่านั้น จึงถือว่าจำเลยสอบไล่ได้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามแผนการศึกษาของชาติ พ.ศ.2494 แล้ว จำเลยจึงเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 19(1) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 ที่แก้ไขแล้ว การที่จำเลยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แม้จะกระทำความผิดทางการศึกษาลงในใบสมัครไม่ตรงต่อความจริง ก็ไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 26 การที่จำเลยกระทำผิดโดยแจ้งคุณสมบัติทางการศึกษาเป็นเท็จเป็นเพราะจำเลยเข้าใจผิดว่าตนไม่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งความจริงแล้วจำเลยมีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย เมื่อคำนึงถึงสภาพความผิดและพฤติการณ์สิ่งแวดล้อมแล้ว สมควรรอการลงโทษไว้

77.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1346/2532

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 89, 102 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 77 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2529 มาตรา 6 แสดงว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีได้แต่โดยการเลือกตั้ง ดังนี้ แม้ตามคำร้องของผู้ร้องจะอ้างว่าผู้ได้รับเลือกตั้งได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ผู้ร้องคงมีสิทธิเพียงยื่นคำร้องคัดค้านเพื่อให้เลือกตั้งใหม่เท่านั้น ไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลสั่งให้ผู้ร้องเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนบุคคลอื่น

78.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3716/2532

แม้จะฟังเป็นความจริงว่าจำเลยพูดปราศรัยให้ประชาชนฟังและแจกจ่ายวานให้ผู้สนับสนุนของจำเลยแจกและปิดประกาศใบปลิวแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อจูงใจให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้จำเลย โดยการเสนอให้หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่กิจการสาธารณกุศลทั่ว ๆ ไปดังฟ้องก็เป็นกรณีที่จำเลยเสนอจะให้เงินและทรัพย์สินอื่นแก่กิจการสาธารณกุศล เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกจำเลยมิได้ห้ามมิให้เลือกโจทก์ โจทก์จึงไม่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำของจำเลย ถือว่าเป็นการกระทำผิดต่อรัฐ มิใช่กระทำต่อโจทก์ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะมีอำนาจฟ้องจำเลยได้

79.คำพิพากษาฎีกาที่ 5660/2533

บทบัญญัติมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่อาจได้รับความเสียหายจากการถูกจงใจให้ลงคะแนนเลือกตั้งแก่ผู้ที่จงใจหรือผู้อื่นโดยไม่สมัครใจ เป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวมไม่ได้คุ้มครองบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ ดังนั้น ถึงแม้จะฟังข้อเท็จจริงได้ว่าจำเลยกระทำความผิดต่อบทกฎหมายดังกล่าวก็ถือว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิด ต่อรัฐ ไม่ใช่กระทำความผิดต่อโจทก์แม้โจทก์จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยผู้หนึ่ง โจทก์ก็ไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในข้อหาฐานนี้.

80.คำพิพากษาฎีกาที่ 2266/2534

จำเลยถูกศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเพราะกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 แล้ว ต้องถือว่าสิทธิเลือกตั้งของจำเลยต้องถูกเพิกถอนตามกฎหมายในทุกกรณี รวมทั้งสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ.2482ด้วย การที่จำเลยสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด โดยระบุว่าจำเลยมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ.2482 มาตรา 64 การเข้าใจว่ามีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดเพราะไม่ได้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พุทธศักราช 2482 ไม่ใช่การสำคัญผิดในข้อเท็จจริง

81.คำพิพากษาฎีกาที่ 515/2536

บทกำหนดโทษของผู้ที่ฝ่าฝืน พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 35 นั้น ปรากฏว่ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด คือมาตรา 84 แตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ภายหลังกระทำความผิด คือมาตรา 91 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535 มาตรา 22 ทั้งนี้เพราะตามมาตรา 84 กำหนดอัตราโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี แต่อัตราโทษตามมาตรา 91 ที่แก้ไขใหม่ จำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบแล้วจะเห็นได้ว่ามาตรา 91 ที่แก้ไขใหม่เป็นคุณแก่จำเลยที่ 1 ผู้กระทำความผิดมากกว่าตามมาตรา 84 เดิม ทั้งนี้เพราะตามมาตรา 91 ที่แก้ไขใหม่ไม่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำไว้ จึงต้องใช้มาตรา 91 ที่แก้ไขเป็นบทลงโทษแก่จำเลยที่ 1 ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 3 และปัญหาข้อนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ซึ่งศาลฎีกาเห็นสมควรหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเองได้

82.คำพิพากษาฎีกาที่ 1373/2536

การร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนการเลือกตั้ง และให้มีการเลือกตั้งใหม่จะต้องปรากฏว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่คะแนนคนใดคนหนึ่งหรือทั้งหมดกระทำการอันฝ่าฝืน พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 51,52 เมื่อคำร้องกล่าวอ้างเหตุคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่เพียงว่า มีการรายงานผลล่าช้า น่าเชื่อว่ามี การถ่วงเวลาและมีการทุจริตในการเลือกตั้งเท่านั้น มิได้บรรยายถึงรายละเอียดว่า ได้มีการกระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายดังกล่าวในหน่วยเลือกตั้งใด เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน เจ้าหน้าที่คะแนนหรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ คนใดกระทำการดังกล่าวนี้ และมีได้มีข้อเท็จจริงว่ามีการทุจริตหรือกระทำความผิดด้วยกฎหมายประการใด จึงเป็นคำร้องที่ไม่ได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา นั้น จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุมไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 172 วรรคสอง

83.คำพิพากษาฎีกาที่ 2324/2537

ตามคำฟ้องโจทก์เพิกถอนการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2535 แต่เหตุคดีนี้เกิดเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2535 ดังนั้นขณะเกิดเหตุโจทก์จึงไม่มีฐานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงไม่ใช่ผู้เสียหายตามความในพ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 93 จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535 มาตรา 22 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องคดีอาญาของโจทก์ เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีฝ่ายใดฎีกาศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเองได้

84.คำพิพากษาฎีกาที่ 5933/2538

การที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและองค์กรกลางประกาศให้คำมั่นจะให้รางวัลแก่ผู้แจ้งเบาะแสผู้กระทำผิด พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 ก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม คำมั่นดังกล่าวเป็นคำมั่นที่ประกาศแก่คนทั่วไป โจทก์แม้จะได้รับแต่งตั้งจากองค์กรกลางให้เป็นประธานองค์กรกลางอำเภอ หากโจทก์เป็นผู้แจ้งเบาะแสผู้กระทำผิด โจทก์ก็มีสิทธิจะได้รับรางวัลดังกล่าวได้ หาได้มีข้อบังคับห้ามไว้แต่อย่างใดไม่ จำเลยได้ทำหนังสือสัญญาจะแบ่งเงินรางวัลตามที่จำเลยจะได้รับจากการแจ้งเบาะแสผู้กระทำผิดดังกล่าวให้แก่โจทก์หนึ่งในสามส่วนการที่โจทก์กล่าวโทษ น. ต่อพนักงานสอบสวนตามที่ตกลงกับจำเลยดังกล่าวข้างต้นย่อมถือได้ว่าโจทก์เป็นผู้หนึ่งที่ได้ร่วมดำเนินการแจ้งเบาะแสผู้กระทำผิดกับจำเลยต่อพนักงานสอบสวนและการที่จำเลยตกลงให้โจทก์ดำเนินการ

ดังกล่าวก็ไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ใช้อำนาจไม่เป็นธรรม หรือกระทำการขัดต่อศีลธรรม ให้จำเลยยอมตกลงกับโจทก์ ข้อตกลงตามหนังสือสัญญาแบ่งเงินรางวัลจึงไม่เป็นโมฆะตาม ป.พ.พ.มาตรา 150 85.คำพิพากษาฎีกาที่ 8459/2538

ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ถือได้ว่าเป็นผู้ที่ได้เข้าเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศตามกำหนดเวลาโดยตลอดจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวง-ศึกษาธิการ จึงมีคุณสมบัติครบถ้วนตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ.ศ.2522 มาตรา 19 (1) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิก-สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535 มาตรา 12

86.คำพิพากษาฎีกาที่ 6609/2540

คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาตรา 79 แห่ง พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 ให้นำ ป.วิ.พ.มาใช้บังคับโดยอนุโลม ฉะนั้น คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจึงต้องอยู่ในบังคับของป.วิ.พ.มาตรา 172 วรรคสอง ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 2 ว่าเป็นไปโดยมิชอบโดยอ้างเหตุเป็น 2 ตอน โดยในตอนที่สองได้บรรยายคำร้องว่า นอกจากจะมีการทุจริตในหน่วยเลือกตั้งที่ 1 แล้ว หน่วยเลือกตั้งอื่นอาจจะมีการกระทำทุจริต กล่าวคือ อำเภอ ก. หน่วยเลือกตั้งที่ 1 มีผู้ใช้สิทธิคนเดียวหลายครั้งเพื่อลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลขอื่น และกรรมการนับคะแนนโดยไม่ชานคะแนนของผู้ร้อง หน่วยเลือกตั้งที่ 5 กรรมการนับคะแนนโดยไม่ชานคะแนนของผู้ร้อง และทำบัตรดีให้เป็นบัตรเสียโดยมีการกา 2 ครั้งในช่องเดียวกัน เจ้าหน้าที่ชานว่าเป็นบัตรเสีย ซึ่งลักษณะการกระทำผิดในหน่วยเลือกตั้งอื่นของอำเภอ ก. อำเภอ บ. และอำเภอ ด.นั้น ผู้ร้องเข้าใจว่าอาจเป็นการกระทำทุจริตโดยเจ้าหน้าที่อาจปล่อยให้ผู้มีมาใช้สิทธิเลือกตั้งหลายครั้ง ทำให้คะแนนของผู้ร้องลดลง ดังนี้ คำร้องของผู้ร้องในตอนที่สองที่เกี่ยวกับหน่วยเลือกตั้งอื่นดังกล่าวนี้ ผู้ร้องมิได้ยืนยันว่ามี การทุจริตในการเลือกตั้ง แต่เป็นความเข้าใจเอาเองของผู้ร้องทั้งผู้ร้องมิได้บรรยายให้เห็นว่าบัตรเลือกตั้งที่ใช้เขียนลงคะแนนก็ดี บัตรที่ชานคะแนนของผู้ร้องเป็นของผู้สมัครคนอื่นก็ดี บัตรที่ไม่ชานคะแนนให้ผู้ร้องโดยอ้างว่าเป็นบัตรเสียก็ดีนั้นมีจำนวนเท่าใด การใช้คนเขียนลงคะแนนให้ผู้สมัครคนอื่นและชานคะแนนของผู้ร้องเป็นของผู้สมัครคนอื่นนั้นเป็นผู้สมัครคนใดบ้าง และมีผลทำให้คะแนนของผู้สมัครคนใดเพิ่มขึ้นหรือลดลงจำนวนเท่าใด คำร้องของผู้ร้องที่อ้างเหตุในตอนที่สองนี้เป็นคำร้องที่มีได้ปฏิบัติตาม ป.วิ.พ.มาตรา 172 วรรคสอง จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ผู้ร้องยื่นคำร้องอ้างว่า ทางอำเภอกำแพงแสนจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่ามีจำนวน 875 คน จากผู้

มีสิทธิเลือกตั้งเพียง 775 คน และมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเพียง 437 คน แต่จากรายงานผลการนับคะแนนว่า ผู้คัดค้านที่ 2 ได้รับคะแนน 752 คะแนน เกินกว่าจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถ้าเปิดหีบเลือกตั้งมานับใหม่แล้วจะทำให้คะแนนของผู้ร้องเพิ่มขึ้นและทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปนั้น เมื่อปรากฏตามคำร้องของผู้ร้องว่า ผู้ร้องได้คะแนนน้อยกว่าผู้คัดค้านที่ 2 จำนวน 2,305 คะแนน ดังนั้น แม้จะนำจำนวนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในหน่วยเลือกตั้งนี้เป็นคะแนนที่ลงให้แก่ผู้ร้องนำมาหักออกจากคะแนนของผู้คัดค้านที่ 2 ก็ทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปอันจะทำให้ผู้ร้องได้รับการเลือกตั้งและผู้คัดค้านที่ 2 ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จึงไม่จำเป็นต้องเปิดหีบเลือกตั้งเพื่อนับคะแนนเสียใหม่ เมื่อคำร้องของผู้ร้องที่คัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นคำร้องที่เคลือบคลุมและไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป ศาลฎีกาจึงไม่อาจรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาได้ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

87.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7562/2540

ตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 35 ที่บัญญัติว่า เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการหนึ่งอย่างใดเพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้งดเว้นมิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการดังนี้ (1) จัดทำ ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด..." จะเห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ว่าในเขตเลือกตั้งใด กฎหมายมุ่งประสงค์ที่จะห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดที่มีผู้สมัครกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่นด้วยวิธีการจัดทำ ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด ย่อมเป็นการกระทำความผิดสำเร็จ ขณะที่จำเลยทั้งสองถูกจับและเจ้าพนักงานตำรวจยึดของกลางทั้งหมดได้ จำเลยทั้งสองได้จัดทำธนบัตรของกลางทั้ง 11,400,000 บาท ไว้พร้อมที่จะนำไปแจกจ่ายหรือให้แก่ผู้เลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อในเขตอำเภอ ซึ่งอยู่ในเขตเลือกตั้งแล้ว ด้วยการนำธนบัตรชนิดราคา 100 บาท กับชนิดราคา 20 บาท ที่มีตราวางรูปยันต์ประทับตรวงบริเวณลายน้ำพระบรมฉายาลักษณ์มาเย็บติดกันเป็นชุด ชุดละ 120 บาท และมัดรวมกัน มัดละ 100 ชุด ใส่ถุงพลาสติกบรรจุในกล่องกระดาษและถุงทะเลไว้พร้อม ดังนั้น โดยลักษณะของการกระทำดังกล่าวถือว่าจำเลยทั้งสองจัดทำธนบัตรของกลางซึ่งเป็นทรัพย์สินเพื่อจะจูงใจให้บรรดาผู้

เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นแล้วแม้จำเลยทั้งสองจะยังไม่ได้แจกจ่ายหรือให้ธนบัตรนั้นแก่บรรดาผู้เลือกตั้งทั้งหลายจำเลยทั้งสองก็กระทำความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 35 (1) สำเร็จแล้ว โจทก์มิได้บรรยายฟ้องเอาผิดแก่การจัดทำธนบัตรของกลางของจำเลยทั้งสองซึ่งถือว่าเป็นความผิดสำเร็จมาด้วย โจทก์คงบรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองแต่เพียงว่า จำเลยทั้งสองมีเจตนาพยายามให้ทรัพย์สินแก่ผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง เพื่อจะจูงใจให้บรรดาผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งดังกล่าวลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นสถานเดียวเท่านั้น เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองตามที่โจทก์ประสงค์จะให้ลงโทษจำเลยทั้งสองเพียงการพยายามให้ทรัพย์สินแก่ผู้เลือกตั้งสถานเดียว ดังนั้นจึงต้องพิจารณาว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นเพียงขั้นเตรียมการให้ทรัพย์สินแก่ผู้เลือกตั้งอันไม่เป็นความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 35 (1) ดังที่จำเลยทั้งสองฎีกาหรือไม่ ขณะที่จำเลยทั้งสองถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับพร้อมของกลางคงเหลือเวลาอีกเพียง 3 วัน ก็จะถึงกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับว่าเป็นระยะเวลาที่ใกล้ชิดกับวันเลือกตั้งมากแล้ว ประกอบกับลักษณะธนบัตรของกลางที่จำเลยทั้งสองจัดทำขึ้นเป็นชุดพร้อมที่จะนำไปแจกจ่ายหรือให้แก่บรรดาผู้เลือกตั้งดังกล่าวได้ตามบัญชีรายชื่อหัวคะแนนแต่ละหมู่บ้าน บัญชีรายชื่อแกนนำ บัญชีรายชื่อผู้รับผิดชอบแต่ละตำบลในอำเภอ บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง(ส.ส.13) ของอำเภอ ตารางแสดงจำนวนหมู่บ้าน ตลอดจนข้อมูลหน่วยเลือกตั้งตำบลต่าง ๆ ในอำเภอในเขตเลือกตั้งนั้นที่จำเลยทั้งสองรวบรวมไว้แล้ว ซึ่งแสดงว่าจำเลยทั้งสองมีเจตนาจะให้ทรัพย์สินเพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งจะให้แก่ผู้สมัคร และจำเลยทั้งสองก็ได้เตรียมจัดหาทรัพย์สิน คือธนบัตรชนิดราคา 100 บาท และชนิดราคา 20 บาท รวมทั้งของกลางต่าง ๆ ดังกล่าว แล้วจำเลยทั้งสองได้ลงมือดำเนินการตามเจตนาข้างต้นโดยนำธนบัตรมาเย็บติดกันเป็นชุดมัดรวมกัน มัดละ 100 ชุด บรรจุในกล่องกระดาษและถุงทะเลเสร็จพร้อมที่จะนำไปให้แก่บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งได้ทันที การกระทำของจำเลยทั้งสองดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ล่วงไปถึงขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการนำธนบัตรของกลางไปแจกจ่ายหรือให้แก่บรรดาผู้เลือกตั้งเพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครที่จำเลยทั้งสองให้การสนับสนุน เป็นการกระทำที่ใกล้ชิดต่อความผิดสำเร็จที่จะเกิดขึ้น ถือว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองพ้นขั้นเตรียมการเข้าสู่การลงมือกระทำความผิดแล้ว หากแต่ไม่สำเร็จเพราะเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยทั้งสองได้เสียก่อน มิฉะนั้นแล้วจำเลยทั้งสองก็จะกระทำความผิดต่อไปได้สำเร็จ จำเลยทั้งสองย่อมมีความผิดฐานพยายามให้ทรัพย์สินแก่ผู้เลือกตั้งเพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครดังที่

โจทก์ฟ้องแล้ว และธนบัตรของกลางกับของกลางอื่นถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ศาลยอมมีอำนาจสั่งให้ริบได้ ตาม ป.อ.มาตรา 33 (1)

88. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9635/2542

ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ปรับบทลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 84 นั้น บทบัญญัติมาตราดังกล่าวถูกยกเลิกแล้วโดย พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 มาตรา 22 และได้บัญญัติบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนมาตรา 35 อยู่ในมาตรา 91 ซึ่งโจทก์มีคำขอมาท้ายฟ้องด้วย จึงเห็นสมควรแก้ไขให้ลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 91

89. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 819/2543

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้คัดค้านที่ 2 ใช้วุฒิการศึกษาปลอมเข้าศึกษาต่อในชั้นปริญญาตรี จึงไม่มีสิทธิตามวุฒิการศึกษาชั้นปริญญาตรี ขอให้ศาลมีคำสั่งว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกของผู้คัดค้านที่ 2 เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้มีการเลือกตั้งใหม่เฉพาะส่วนที่ผู้คัดค้านที่ 2 ได้รับเลือกตั้งในระหว่างการพิจารณาของศาล ผู้คัดค้านที่ 2 ได้ลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลจากการลาออกของผู้คัดค้านที่ 2 ทำให้สมาชิกภาพของผู้คัดค้านที่ 2 สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 118 (3) นับตั้งแต่วันที่ลาออก ดังนี้ จึงไม่มีความจำเป็นที่ศาลฎีกาจะต้องวินิจฉัยปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับสมาชิกภาพของผู้คัดค้านที่ 2 ตามคำร้องของผู้ร้องอีกต่อไป จึงให้จำหน่ายคดีจากสารบบความ

90. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7965/2543

การที่จำเลยนำธนบัตรของกลางจะไปแจกจ่ายให้แก่ผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยนำธนบัตรและรายชื่อผู้เลือกตั้งของกลางซุกซ่อนไว้ในรถยนต์เกิดเหตุแล่นไปในหมู่บ้านอันเป็นเขตเลือกตั้ง ลักษณะการกระทำดังกล่าวเป็นการดำเนินการลู่วงไปถึงขั้นตอนสุดท้ายพร้อมที่จะให้ธนบัตรของกลางแก่ผู้เลือกตั้งทันที เพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้รับสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำดังกล่าวใกล้ชิดต่อความผิดสำเร็จ ถือได้ว่าจำเลยลงมือกระทำความผิดแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอดเพราะถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมเสียก่อน จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามให้ทรัพย์สินแก่ผู้เลือกตั้ง เพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 35 (1) ประกอบ ป.อ. มาตรา 8

ข้อมูลจาก เว็บไซต์ศาลฎีกา [www. Supremecourt.or.th](http://www.Supremecourt.or.th)